

DOMSTOLENS DOM

3. oktober 2000 *

I sag C-411/98,

angående en anmodning, som Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Luxembourg) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Angelo Ferlini

mod

Centre hospitalier de Luxembourg,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen dels af EF-traktatens artikel 6, stk. 1, og artikel 48 (efter ændring nu artikel 12, stk. 1, EF og artikel 39 EF), af Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 312/76 af 9. februar 1976 om ændring af bestemmelserne vedrørende fagforeningsrettigheder for arbejdstagere, der er omfattet af forordning (EØF) nr. 1612/68 (EFT L 39, s. 2), og af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført

* Processprog: fransk.

ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), dels af EF-traktatens artikel 85, stk. 1 (nu artikel 81, stk. 1, EF),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene J.C. Moitinho de Almeida, D.A.O. Edward, L. Sevón og R. Schintgen samt dommerne P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, P. Jann, H. Ragnemalm (refererende dommer), M. Wathelet og V. Skouris,

generaladvokat: G. Cosmas
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

- Angelo Ferlini ved advokaterne M.-A. Lucas, Liège, og M. Dennewald, Luxembourg
- den luxembourgske regering ved direktør P. Steinmetz, Afdelingen for Retlige og Kulturelle Anliggender, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent P.J. Kuijper samt E. Gippini Fournier og W. Wils, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 21. september 1999,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved afgørelse af 7. oktober 1998, indgået til Domstolen den 18. november 1998, har Tribunal d'arrondissement de Luxembourg i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen dels af EF-traktatens artikel 6, stk. 1, og artikel 48 (efter ændring nu artikel 12, stk. 1, EF og artikel 39 EF), af Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 312/76 af 9. februar 1976 om ændring af bestemmelserne vedrørende fagforeningsrettigheder for arbejdstagere, der er omfattet af forordning (EØF) nr. 1612/68 (EFT L 39, s. 2, herefter »forordning nr. 1612/68«), og Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6, herefter »forordning nr. 1408/71«), dels af EF-traktatens artikel 85, stk. 1 (nu artikel 81, stk. 1, EF).

- 2 Spørgsmålet er blevet rejst under en tvist mellem Angelo Ferlini og Centre hospitalier de Luxembourg (herefter »CHL«) vedrørende tariffjerne for udgifter i forbindelse med fru Ferlini's nedkomst og ophold på CHL's fødeklinik.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

- 3 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»Denne forordning finder anvendelse på arbejdstagere, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater, eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte.«

- 4 Artikel 7, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1612/68 bestemmer:

»1. En arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters område end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses- og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning, afskedigelse og, i tilfælde af arbejdsløshed, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse.

2. Arbejdstageren nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere.«

- 5 Ifølge artikel 64 og 72 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »vedtægten«) skal tjenestemænd ved De Europæiske Fælles-

skaber indbetale bidrag til den fælles sygeforsikringsordning for De Europæiske Fællesskabers institutioner — normalt benævnt den fælles sygeforsikringsordning — hvoraf tjenestemændenes lægeudgifter godtgøres.

- 6 Ifølge vedtægtens artikel 72 samt artikel 1, 2 og 3 i den fælles ordning vedrørende sygesikring for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »den fælles ordning«) og afsnit VIII i ordningens bilag I godtgøres følgende udgifter af den fælles sygeforsikringsordning, som afholdes af tjenestemænd eller disses ægtefæller i forbindelse med fødsel: Lægehonorarer, honorarer for jordemoderbistand og narkose samt udgifter til fødestue, fysioterapeutbistand samt alle andre udgifter, som opstår i direkte forbindelse med fødslen. Udgifterne til ophold på sygehus godtgøres med 85%, mens de øvrige udgifter og honorarer godtgøres med 100%. Honorarer godtgøres dog højst med 33 230 BEF og udgifter til ophold på sygehus højst med 5 946 BEF pr. dag i ti dage.

- 7 Artikel 9, stk. 2, i den fælles ordning bestemmer: »Institutionerne bestræber sig så vidt muligt på med repræsentanter for lægestanden og/eller de kompetente myndigheder, foreninger og institutioner at forhandle aftaler om de satser, der skal gælde for de berettigede under hensyn til lokale vilkår og i givet fald til de allerede gældende tabeller, såvel ud fra et læge- som et hospitalssynspunkt.«

- 8 Det fremgår af sagens akter, at der ikke på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen var indgået nogen aftale mellem den fælles sygeforsikringsordning og repræsentanter for lægestanden og/eller de kompetente luxembourgiske myndigheder, foreninger og institutioner.

Nationale retsfor skrifter

9. CHL blev oprettet ved lov af 10. december 1975 — om oprettelse af en offentligretlig institution benævnt Centre hospitalier de Luxembourg, hvori sammensluttes maternité Grande-Duchesse Charlotte, clinique pédiatrique fondation Grand-Duc Jean et Grande-Duchesse Joséphine-Charlotte og l'hôpital municipal (*Mémorial A 1975*, s. 1794). CHL finansieres af den luxembourgske stat og af Luxembourg kommune.

10. Den luxembourgske syge- og moderskabsforsikring omfatter personer tilsluttet de luxembourgske sygekasser, der er selvstændige offentligretlige institutioner med status som juridiske personer og undergivet tilsyn fra regeringen.

11. Artikel 13, stk. 1, i code des assurances sociales (love af 27.6.1983 og 3.7.1975) indeholdt følgende bestemmelser i den affattelse, som gjaldt på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »socialloven«): »De forsikrede er ved fødsel berettiget til jordmoderbistand, lægebistand, ophold på sygehus eller fødeklinik, lægemidler og til spædbørnsmad«. Ifølge sociallovens artikel 13, stk. 2, blev disse ydelser godtgjort af staten ved udbetaling af et fast beløb, som var fastsat ved bekendtgørelse.

12. Det faste beløb, som under normale omstændigheder skulle udbetales til personer tilsluttet den luxembourgske syge- og moderskabsforsikring til dækning af de læge- og hospitalsydelser, der normalt er nødvendige i forbindelse med en fødsel, var på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen fastsat ved storhertugelig bekendtgørelse af 31. december 1974 (*Mémorial A 1974*, s. 2398), med senere ændringer (herefter »den storhertugelige bekendtgørelse«). Dette beløb blev således godtgjort af staten.

13. I overensstemmelse med cirkulære af 1. december 1988 fra Union des caisses de maladie (herefter »UCM«) — om fordeling af elementerne i de faste beløb til

dækning af moderskabsudgifter fra den 1. januar 1989 — var den ordning, som blev indført ved socialloven og den storhertugelige bekendtgørelse, i praksis baseret på en beregning bestående af tre elementer, nemlig lægebistand, moderskabsudgifter og spædbørnsudgifter.

- 14 Hvad angår de øvrige ydelser i tilfælde af sygdom bestemte sociallovens artikel 308a, at der skulle indgås aftaler mellem UCM og de forskellige grupper, som yder lægehjælp, uden hensyn til, om ydelserne præsteres på sygehus. Disse kollektive aftaler skulle godkendes af den kompetente minister, hvorved de fik bindende virkning, selv for tjenesteydere uden for den forening, der har forhandlet aftalen.
- 15 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at ordningen vedrørende syge- og moderskabsforsikring i Luxembourg er baseret på, at tariffer, som anvendes for den af ordningen omfattede lægehjælp, er ensartede, uanset tjenesteyderen. Disse tariffer udgør ikke maksimalbeløb for godtgørelsen, men faste beløb, der hverken afhænger af patientens indkomst eller tjenesteyderens kvalifikationer.
- 16 På tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen bestemte sociallovens artikel 4, at ministeren for arbejde og social sikring kunne fritage de udlændinge, som kun midlertidigt var bosat i Storhertugdømmet Luxembourg, fra forsikringen. Ifølge sociallovens artikel 4, stk. 2, i den nuværende affattelse, »er personer, som er omfattet af en sygeforsikringsordning i kraft af deres ansættelse ved en international organisation eller i medfør af en pension, de har fået tilkendt som følge heraf,... ikke omfattet af forsikringen«.
- 17 Dette gælder i praksis hovedsagelig for tjenestemænd og øvrige ansatte ved De Europæiske Fællesskabers institutioner (Europa-Parlamentet, Kommissionen, Domstolen og Revisionsretten), Den Europæiske Investeringsbank, Eurocontrol, EFTA-Domstolen og NATO's forsyningscenter i Luxembourg.

Twisten i hovedsagen

- 18 Fru Ferlini, som er ægtefælle til en tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, der er bosat i Luxembourg, fødte den 17. januar 1989 et barn på CHL, hvor hun opholdt sig indtil den 24. januar 1989.
- 19 Angelo Ferlini og medlemmerne af hans familie er tilsluttet den fælles sygeforsikringsordning. Hr. og fru Ferlini er således ikke omfattet af den luxembourgske socialsikringsordning og navnlig ikke den tvungne syge- og moderskabsforsikring.
- 20 Den 24. februar 1989 tilsendte CHL Angelo Ferlini en regning med et beløb på 73 460 LUF for udgifter i forbindelse med fru Ferlini's nedkomst og ophold på fødeklinikken.
- 21 Regningen var navnlig baseret på »hospitalstarifferne fra den 1. januar 1989 for personer og organer, som ikke er tilsluttet den nationale sygesikringsordning«. Disse tariffer var fastsat ensidigt og ensartet af de luxembourgske hospitaler, som var tilsluttet »Entente des hôpitaux luxembourgeois« (sammenslutning af luxembourgske hospitaler, herefter »EHL«). I overensstemmelse med tarifferne blev Ferlini afkrævet et beløb på 49 030 LUF for en »normal, enkel fødsel«.
- 22 Ferlini blev endvidere opkrævet betaling af udgifter til lægehjælp fra hospitalets læge, som udgjorde 5 042 LUF, og udgifter til lægemidler, som udgjorde 674 LUF. Også tarifferne for disse ydelser var fastsat ensidigt af EHL for de personer, som ikke er tilsluttet den nationale sygesikringsordning, herunder tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber.

- 23 Ferlini afslog at betale det krævede beløb under henvisning til, at det fakturerede beløb var diskriminerende. Han gjorde gældende, at det fakturerede faste beløb, som blev godtgjort af de luxembourgske sygekasser ifølge den ordning, der var i kraft på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, ville have udgjort 36 854 LUF, men at han og Fællesskabernes sygeforsikringsordning skulle betale 59 306 LUF for de samme ydelser, dvs. 71,43% mere end den tarif, der gjaldt for personer omfattet af den luxembourgske syge- og moderskabsforsikring.
- 24 Ferlini rejste som følge heraf indsigelse mod et betalingskrav, udfærdiget den 22. april 1993, hvorved han blev pålagt at betale CHL 73 460 LUF.
- 25 Ved dom af 24. juni 1994 forkastede Tribunal de paix de Luxembourg Ferlini's indsigelse som ubegrundet og tilpligtede ham at betale CHL det nævnte beløb med tillæg af renter efter loven.
- 26 Den 5. oktober 1994 ankede Ferlini denne dom til Tribunal d'arrondissement de Luxembourg.
- 27 Under anken har Ferlini gjort gældende, at CHL's regning dels er baseret på de af EHL fastsatte hospitalstariffer, som gjaldt fra den 1. januar 1989 for personer og organer uden for den nationale sygesikringsordning, dels de tariffer, der gjaldt for personer tilsluttet sygekasserne, og som fremgik af cirkulæret fra UCM af 1. december 1988.
- 28 Til støtte for anken har Ferlini for det første gjort gældende, at CHL's fastsættelse af hospitalsudgifterne strider mod ligebehandlingsprincippet, og for det andet, at

den luxembourgiske ordning for tarifiering af hospitalshjælp, som anvendes på tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, strider mod EF-traktatens artikel 85, stk. 1.

- 29 CHL har nedlagt påstand om frifindelse og stadfæstelse af den påankede dom. I det væsentlige anfører CHL for det første, at situationen for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber ikke kan sammenlignes med situationen for de personer, som er tilsluttet den nationale sygesikringsordning. De førstnævnte betaler hverken skat eller bidrag til den nationale sygesikringsordning, og deres indkomst er betydelig højere. I øvrigt havde Fællesskabernes sygeforsikringsordning ikke på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen indgået nogen aftale med EHL. For det andet har CHL gjort gældende, at betingelserne i EF-traktatens artikel 85 ikke er opfyldt i den foreliggende sag.

Det præjudicielle spørgsmål

- 30 Den forelæggende ret har i det væsentlige anført, at EF-traktatens artikel 48 samt forordning nr. 1408/71 og nr. 1612/68 kun vedrører EF-borgere, som tager beskæftigelse i en anden medlemsstat eller opnår en social sikring, som reguleres af denne medlemsstats lovgivning, hvilket ikke er tilfældet med tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber. Den nationale ret tilføjer dog, at det er uacceptabelt, at tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, som er bosat i en anden medlemsstat, på grund af deres beskæftigelse stilles ringere end andre arbejdstagere, der er statsborgere i en medlemsstat. De bør faktisk kunne oppebære de samme fordele efter fællesskabsretten som medlemsstaternes øvrige statsborgere med hensyn til personers fri bevægelighed, etablering og social sikring.
- 31 Ifølge den forelæggende ret kan det ikke udelukkes, at det er i strid med det generelle ligebehandlingsprincip at anvende højere læge- og hospitalstariffer for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber end dem, der gælder for personer tilsluttet den nationale sygesikringsordning. Den nationale ret anfører, at de argumenter, Ferlini har fremført til imødegåelse af CHL's anbringender vedrø-

rende den objektive begrundelse for en forskellig behandling, ikke er helt ubegrundede, hvorfor retten ikke uden videre kan forkaste dem.

- 32 Endvidere finder den forelæggende ret, at de anbringender, parterne i hovedsagen har fremført, nødvendiggør en fortolkning af konkurrencerettens principper, bl.a. med hensyn til spørgsmålet om medlemsstaternes kompetence til at udforme deres sociale sikringsordninger, den særlige stilling, virksomhederne og de pågældende ydelser indtager, samt påvirkningen af fællesmarkedet.
- 33 Tribunal d'arrondissement de Luxembourg har derfor besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Når henses til forbuddet mod forskelsbehandling af statsborgere i de stater, som er medlemmer af Den Europæiske Union, hvilket forbud er indeholdt i EF-traktatens artikel 6 og 48, og — hvad angår arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet — i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet, som ændret ved Rådets forordning nr. 312/76 af 9. februar 1976, og — hvad angår social sikring — i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning nr. 2001/83 af 2. juni 1983, og

når henses til EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, som forbyder alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og

alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for Fællesskabet,

er nedennævnte bestemmelser og praksis da forenelige med fællesskabsretten:

Den storhertugelige bekendtgørelse af 31. december 1974 (*Mémorial A*, nr. 95 af 31.12.1974, s. 2398), med senere ændringer, om fastsættelse af naturalydelse i anledning af sygdom og fødsel i henhold til artikel 6 og 13 i lov om social sikring og af hospitalstarifferne fra den 1. januar 1989 for personer og organer, som ikke er tilsluttet den nationale socialsikringsordning, UCM's cirkulære af 1. december 1988 om fordeling af elementerne i de faste beløb til dækning af moderskabsudgifter fra den 1. januar 1989 og EHL's praksis, hvorefter der anvendes ens tariffer for læge- og hospitalsudgifter på personer og organer uden for den nationale socialsikringsordning og over for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, der er tilsluttet Fællesskabernes sygeforsikringsordning, hvilke tariffer er højere end dem, der anvendes på bosatte personer tilsluttet den nationale socialsikringsordning?»

Det præjudicielle spørgsmål

- 34 På baggrund af de bestemmelser og faktiske omstændigheder, som de er beskrevet af den forelæggende ret, må det forelagte spørgsmål forstås således, at det nærmere bestemt ønskes oplyst, om der foreligger forskelsbehandling dels på grundlag af nationalitet, dels en tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 85, stk. 1, såfremt en gruppe tjenesteydere, som yder lægelig behandling, ensidigt over for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber anvender tariffer for udgifter til læge- og hospitalsbehandling i forbindelse med fødsler, som er højere end dem, der anvendes over for personer tilsluttet den nationale sygesikringsordning.
- 35 Den luxembourgiske regering har gjort gældende, at tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, som er omfattet af Fællesskabernes sygeforsikrings-

ordning, ikke er forpligtet til at betale bidrag til den luxembourgiske syge- og moderskabsforsikring og derfor ikke kan gøre krav på ydelserne i henhold til den storhertugelige bekendtgørelse.

- 36 Regeringen tilslutter sig de betragtninger, som Tribunal d'arrondissement har anlagt i forelæggelsesafgørelsen, hvorefter forordning nr. 1408/71 ikke finder anvendelse på tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber. Tjenestemænd og øvrige ansatte ved en international organisation er ikke tilsluttet nogen national sygesikringsordning, selv om der ikke findes bestemmelser, som udtrykkeligt fritager dem herfor. Det gælder så meget mere, som deres vedtægt er meget fuldstændig og fordelagtig hvad angår det sociale sikringsområde. Desuden behøver tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber ikke påberåbe sig Fællesskabets bestemmelser for at kunne bevæge sig frit på medlemsstaternes område, da de er omfattet af protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter.
- 37 Subsidiært anfører den luxembourgiske regering, at den storhertugelige bekendtgørelse ikke indeholder diskriminerende bestemmelser til skade for statsborgere fra andre medlemsstater.
- 38 Det er Kommissionen og, med visse nuancer, tillige Ferlini's opfattelse, at det er uforeneligt med forbuddet i traktatens artikel 6, stk. 1, og artikel 48 mod forskelsbehandling af statsborgere i De Europæiske Fællesskabers medlemsstater at anvende ens tariffer for udgifter til læge- og hospitalsbehandling af personer og organer uden for den luxembourgiske sygesikringsordning, og af tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, der er tilsluttet Fællesskabernes sygeforsikringsordning, når tarifferne er højere end dem, der anvendes over for personer tilsluttet den luxembourgiske sygesikringsordning. Kommissionen tilføjer, at betingelserne for at anvende forordning nr. 1408/71 ikke er opfyldt i det foreliggende tilfælde.

- 39 Vedrørende det anførte bemærkes indledningsvis, at ifølge Domstolens faste praksis kan traktatens artikel 6, der indeholder et generelt forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, kun anvendes selvstændigt på forhold omfattet af fællesskabsretten, for hvilke traktaten ikke indeholder særlige bestemmelser om forbud mod forskelsbehandling (jf. bl.a. dom af 10.12.1991, sag C-179/90, *Merci convenzionali porto di Genova*, Sml. I, s. 5889, præmis 11, af 14.7.1994, sag C-379/92, *Peralta*, Sml. I, s. 3453, præmis 18, og af 13.4.2000, sag C-176/96, *Lehtonen og Castors Braine*, Sml. I, s. 2681, præmis 37).
- 40 For så vidt angår arbejdskraftens frie bevægelighed er dette princip gennemført ved traktatens artikel 48.
- 41 Som generaladvokaten har fremhævet i punkt 49 i forslaget til afgørelse, kan tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber og medlemmerne af deres familie, som er tilsluttet Fællesskabernes sygeforsikringsordning, ikke anses for arbejdstagere i forordning nr. 1408/71's forstand. De er nemlig ikke omfattet af nogen national lovgivning vedrørende social sikring, således som det kræves efter artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.
- 42 Derimod er der ingen tvivl om, at tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber er vandrende arbejdstagere. Ifølge Domstolens faste praksis mister en fællesskabsborger, som arbejder i en anden medlemsstat end hjemstaten, nemlig ikke sin egenskab af arbejdstager i den i traktatens artikel 48, stk. 1, forudsatte betydning, fordi han beklæder en stilling i en international organisation, selv hvis betingelserne for hans indrejse og hans ophold i beskæftigelseslandet særligt er reguleret af en international konvention (dom af 15.3.1989, forenede sager 389/87 og 390/97, *Echternach og Moritz*, Sml. s. 723, præmis 11, og af 27.5.1993, sag C-310/91, *Schmid*, Sml. I, s. 3011, præmis 20).
- 43 Følgelig kan en arbejdstager, der som Ferlini er statsborger i en medlemsstat, ikke fratages de sociale rettigheder og fordele, som tilkommer ham efter traktatens

artikel 48 og forordning nr. 1612/68 (jf. dom af 13.7.1983, sag 152/82, Forcheri, Sml. s. 2323, præmis 9, samt Echternach og Moritz-dommen, præmis 12, og Schmid-dommen, præmis 22).

- 44 Anvendelsen af tariffer for udgifter til læge- og hospitalsbehandling i forbindelse med fødsler, som er højere end dem, der anvendes over for personer tilsluttet den nationale sygesikringsordning, kan dog ikke, som generaladvokaten har fremhævet i punkt 52, 53 og 54 i forslaget til afgørelse, anses for et arbejdsvilkår i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i traktatens artikel 48, stk. 2, og artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1612/68.
- 45 Hvad angår begrebet social fordel i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68 gør Ferlini ikke gældende, at han har krav på en sådan social fordel efter den luxembourgske lovgivning bestående i, at værtsmedlemsstaten godtgør et fast beløb af moderskabsudgifterne. Han rejser alene krav om ligebehandling ved fastsættelsen af tarifferne for udgifter til læge- og hospitalsbehandling i forbindelse med fødsler.
- 46 Det må herefter fastslås, at hverken traktatens artikel 48 eller forordning nr. 1612/68 finder anvendelse i sagen.
- 47 Følgelig må det forelagte spørgsmål om den påståede forskelsbehandling undersøges på grundlag af traktatens artikel 6, stk. 1.
- 48 Hvad angår EHL's fastsættelse af tarifferne for udgifterne til læge- og hospitalsbehandling i forbindelse med fødsler over for personer, som ikke er tilsluttet den nationale sygesikringsordning, og som CHL har anvendt over for Ferlini, udtales, at dette spørgsmål i hovedsagen ikke henhører under den nationale lovgivning eller under den sygesikringsordning, som er vedtaget i form af kollektive aftaler.

- 49 Da der ikke er indgået nogen aftaler med Fællesskabernes sygeforsikringsordning om fastsættelse af de takster, der gælder for personer tilsluttet den fælles ordning, har de luxembourgske hospitaler, som er sammensluttet i EHL, ensidigt fastsat ensartede »hospitalstariffer fra den 1. januar 1989 for personer og organer uden for den nationale sygesikringsordning«. I medfør af disse tariffer blev Ferlini og Fællesskabernes sygesikringsordning afkrævet et beløb på 59 306 LUF, dvs. 71,43% mere end den tarif, der gælder for de samme ydelser for personer, som er omfattet af den luxembourgske syge- og moderskabsforsikring.
- 50 Det fremgår af Domstolens praksis, at traktatens artikel 6, stk. 1, også finder anvendelse i tilfælde, hvor en gruppe eller organisation såsom EHL har visse beføjelser over for private og kan pålægge dem vilkår, som skader udøvelsen af de grundlæggende friheder, som er sikret ved traktaten (jf. i denne retning dom af 12.12.1974, sag 36/74, Walrave og Koch, Sml. s. 1405, af 8.4.1976, sag 43/75, Defrenne, Sml. s. 455, og af 15.12.1995, sag C-415/93, Bosmann, Sml. I, s. 4921).
- 51 Ifølge Domstolens faste praksis kan en forskelsbehandling alene bestå i, at der anvendes forskellige regler på sammenlignelige situationer eller samme regel på forskellige situationer.
- 52 Det må således undersøges, om en person, der ikke er tilsluttet en national sygesikringsordning i en medlemsstat, som det er tilfældet med Ferlini, befinder sig i en anden situation end personer fra denne medlemsstat, der er tilsluttet ordningen.
- 53 Hvad angår dette spørgsmål kan Domstolen ikke tiltræde de argumenter, som er blevet fremført såvel ved den nationale ret som under retsforhandlingerne ved Domstolen for at godtgøre, at Ferlini's situation ikke kunne sammenlignes med den, som en person under den luxembourgske sygesikringsordning befinder sig i.

- 54 For det første er den omstændighed, at Ferlini hverken betaler skat af sin løn til staten eller bidrag til den nationale socialsikringsordning, uden relevans i denne forbindelse, da han slet ikke har krævet sociale sikringsydelser i henhold til den nævnte ordning, men udelukkende rejst krav om, at de tariffer, der anvendes for hospitalsbehandling ved CHL, ikke er diskriminerende.
- 55 Hvad angår argumentet om, at tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber gennemsnitligt oppebærer større indkomster end de i landet bosiddende, som arbejder i den offentlige eller private nationale sektor, skal det blot påpeges, at udgiften til den i hovedsagen omhandlede ydelse, der faktureres personer, som er tilsluttet den nationale sygesikringsordning, ikke afhænger af disses indkomster.
- 56 I betragtning heraf og af de omstændigheder alene, som Domstolen er blevet bekendt med, fremgår det, at Ferlini og de medlemmer af hans familie, som er tilsluttet Fællesskabernes sygeforsikringsordning, befinder sig i en situation, der kan sammenlignes med den, statsborgere tilsluttet den nationale sygesikringsordning befinder sig i.
- 57 Ifølge Domstolens praksis forbyder reglerne om ligestilling ikke blot åbenlys forskelsbehandling begrundet i nationalitet, men desuden enhver form for skjult forskelsbehandling, som ved anvendelse af andre kriterier reelt fører til det samme resultat (dom af 12.2.1974, sag 152/73, Sotgiu, Sml. s. 153, præmis 11, og af 26.10.1995, sag C-151/94, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 3685, præmis 14).
- 58 Kriteriet om tilslutning til den nationale sygesikringsordning, som EHL anvender, og som er grundlag for den af CHL anvendte forskel i tarifferne for læge- og

hospitalsbehandling, udgør en indirekte forskelsbehandling på grund af nationalitet. For det første er en stor del af de personer, som er tilsluttet Fællesskabernes og ikke den nationale sygesikringsordning, og som modtager læge- og hospitalsbehandling på det nationale område, statsborgere fra andre medlemsstater. For det andet er langt størstedelen af de nationale statsborgere, som er bosat i Storhertugdømmet Luxembourg, omfattet af den nationale sygesikringsordning.

- 59 En sådan forskel i behandlingen er alene begrundet, hvis den hviler på objektive hensyn, som er uafhængige af de pågældendes nationalitet, og som står i rimeligt forhold til det lovligt forfulgte formål.
- 60 Når henses til sagens omstændigheder og til, at der ikke hverken ved Domstolen eller den forelæggende ret er fremført nogen argumenter på dette punkt, må det fastslås, at den væsentlige forskel med hensyn til fastsættelsen af tarifferne for lægebehandling i forbindelse med moderskab, som gælder i behandlingen af de personer, der er tilsluttet den nationale sygesikringsordning, og af tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber, er uberettiget.
- 61 Det er herefter unødvendigt at undersøge det forelagte spørgsmål på grundlag af traktatens artikel 85.
- 62 Det forelagte spørgsmål må herefter besvares med, at der i mangel af en objektiv begrundelse foreligger forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, som er forbudt efter traktatens artikel 6, stk. 1, såfremt en gruppe tjenesteydere, der præsterer lægehjælp, ensidigt over for tjenestemænd ved De Europæiske Fælles-

skaber anvender tariffer for udgifter til læge- og hospitalsbehandling i forbindelse med fødsler, som er højere end dem, der anvendes over for bosiddende personer tilsluttet den nationale sygesikringsordning.

Sagens omkostninger

- 63 De udgifter, der er afholdt af den luxembourgske regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Tribunal d'arrondissement de Luxembourg ved afgørelse af 7. oktober 1998, for ret:

I mangel af en objektiv begrundelse foreligger der forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, som er forbudt efter EF-traktatens artikel 6, stk. 1 (efter ændring

nu artikel 12, stk. 1, EF), såfremt en gruppe tjenesteydere, der præsterer lægehjælp, ensidigt over for tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber anvender tariffer for udgifter til læge- og hospitalsbehandling i forbindelse med fødsler, som er højere end dem, der anvendes over for bosiddende personer tilsluttet den nationale sygesikringsordning.

Rodríguez Iglesias	Moitinho de Almeida	Edward
Sevón		Schintgen
Kapteyn	Gulmann	Jann
Ragnemalm		Wathelet
	Skouris	

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. oktober 2000.

R. Grass
Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias
Præsident